

PLEZIERTREIN

Ik heb nog een oudere herinnering.

Donderdag 30 Juli 1896. Kijkt u het maar na in een oude almanak en u zult zien dat 't klopt. Bestaan er nog almanakken? En winkels: tabak, *snuif* en sigaren?

Donderdag 30 Juli 1896. Ik zie nog de blauwe aanplakbiljetten. Goedkoope trein naar Nijmegen, 2e en 3e klas, *f* 1,- heen en weer. En ik voel weer heel even de oude verwachting van toen, toen die dag nog komen moest.

Het geluid van de houtduif. Een weg in een vreemd land, hoge boomen alom. Het moet bij Berg en Dal zijn geweest. En het koeren van de houtduif. En de vreemde ontroering.

Dat is alles.

De rest is zakelijkheid. De menschen van de plezientrein, die je overal tegenkwam. De Duivelsberg. En even weer een vreemde ontroering: die ruimte en dat licht. Alles was vreemd. Een opgetogen meisje, volwassen. Ze kan nog leven, ik leef ook nog. Een te duidelijke stem: "Zooiets zie je bij ons op de Jodenbreestraat toch niet." Een steil pad naar beneden, te steil, m'n vader komt zittende terecht, halverhoogte.

En tegen den avond, de weg naar 't station, al die groepjes menschen: de plezientrein. Een man die op den rand van 't trottoir staat en z'n hoofd beweegt en dan kotst. De plezientrein.

In de nacht staan we stil op de rails. Het raampje is open, wij hooren 't gelal uit de andere uit de andere wagens. Een man zit bij het portier. Waar zijn we? Hij wipt op om z'n kop uit 't raampje te steken en praat naar binnen: "Maarsbergen!" Klap op z'n derrière. "Waarom berg je 'm dan niet op?" Plezientrein.

Maar 't zachte koeren van die duif in de eeuwigheid. Dat steeds maar weer herleeft als ik een duif hoor koeren en soms alleen al als ik hoog-opgaand weelderig geboomte zie. Nijmegen, m'n vader, dat stuk weg, die boomen daar en die duif die koerde.

En de weemoed. Lang nadat die dag niet meer komen moest, hingen hier en daar nog die blauwe biljetten. Donderdag 30 Juli 1896. Goedkoope trein naar Arnhem en Nijmegen. De zoete pijnlijke en onbegrepen weemoed dat 't voorbij was en dat Donderdag de 30ste Juli 1896 nooit meer komen zou.

Dat is alles.

Een vreemd gevoel van onvergankelijkheid.

19 Februari 1942